

-1951-

Zimné obdobie

Mesiac január bol priaznivý: sňahu bolo málo ale zato pršky boli časté, ktoré trvaly dlho, polia boli presiaknuté vodou, takže sa na miestach nedaly orať a siať jariny. Čo sa neskôr zasialo, v apríli prišli suché vetre a polia boli vysušené a jarina zaschla ba aj zemiaky sa nedaly do vysušenej pôdy sadiť; to znamenalo, že vyhlady na rastlinnú úrodu su slabé.

Tragická smrť

Dňa 15. ho marca zahynul tragickou smrťou 11. ročný chlapec, žiak nár. školy, Ján Tardík. Chlapec sa uchytil vlečky traktoru J.R.D., čo vedúci stroja nezbadal. Pri silnom otrase vlečky chlapec odpadol tak nešťastne, že bol na mieste mrtvy. Národná bezpečnosť vec ihneď vyšetrila, ale sa zistilo, že stroj vedúci ho nezbadal, a tak nebol ani trestaný.

Pohrebu sa zúčastnilo žiactvo na čele s učiteľskym sborom a mnoho obecnstva.

Ínseminacia

V mesiaci marci bolo vrchnostenskýmí úradmi nariadené povinné osemeňovanie kráv. Obecné bujaky sa museli odovzdať do výkupu R.S.D.

Proti tomuto novému nariadeniu sa mnoho reptalo, lebo to bola novinka ešte nevyskúšaná. Mnohým roľníkom sa kravy behaly ale osemeňovací inšpektor aby mohol krávu ihneď umelo oplodniť, muselo sa telefonovať pre neho čo dlho trvalo, a kým prišiel, čas kravu prešiel, a následkom toho mnoho kráv ostalo jalovych, čo malo za následok úpadok hovädieho dobytku.

Zmena Potr. družstva.

Dňa 20. ho mája 1951 bolo premenovanie Potr. družstva na Jednotu zo sídlom v Malackách. Toto splnenie bolo prevedené hlasovaním členstva, čo sa členstvu nepáčilo - len 6. členovia hlasovali za Jednotu, ale ostatní sa hlasovania zdržali, a tak prípadlo Potr. družstvo v Sološnici Jednote. Táto ihneď pozbavila správu doz. výrobu celého vedenia.

Jednota preberala všetok movitý a nemovitý majetok, previedla inventúru tovaru v sume Kčs 540.600.- a v hotovosti Kčs 87.000.- ktoré muselo družstvo ihneď složiť.

Členovia družstva hľadeli so založenymi rukami na tento čin. Ale nikto sa neopovážil proti tomu apelovať.

Sľubovalo sa, že Jednota bude lepšie zásobovať potravinovými člankami členov ako doposiaľ, ba aj lepšie dozor nad všetkým. Ale pravý opak; majetok družstva sa tak nechráni ako predtým za dozoru správi.

Živelna pohroma

Dňa 11-12. ho mája 1951. prišla burka a sňou silný dážď. Po horách veľmi pršalo, následkom hrubého privalu vody do obce koryto potoka nestačilo vodu udržať, voda vyrazila von a tak zaliala cesty a polia; na mnohých miestach vytrhla zasiaté a zasadené plodiny tak, že aj ornica pôdy bola odplavená.

Na to o pár dní zasa sa strhla búrka, ktorá dovršila svoje dielo. Na poliach Št. majetkov zničila 1. ha pšenice a 1. ha jačmeňa; malí roľníci utrpeli značné škody na kárme. Dateliny boli zničené, zasadené zemiaky z hnily vo veľmi vlhkej pôde. Voda poškodila aj železničnú trať, vedúcu do Zohoru. Robotníci nemohli ísť do práce, ktorí cestovali túto traťou.

Vyhlásené bolo, že každý občan, a sice mužský musel ísť na túto trať z povinností pracovať bez akejkoľvek náhrady dľa Vyhlášky O.N.V. živelnej pohromy. Na tejto traťi pracovalo sa 3. dní kým sa premávka obnovila.

Zmena predsedu M.N.V.

Dňa 5. ho mája 1951. zriekol sa predsedníctva M.N.V. Alojz Frühauf a na jeho miesto bol zvolený Ján Kočíšek ml. murársky remeselník.

Slávnosti

V tomto roku boli poriadné slávnosti následovne:

11. ho marca slávnosť školskej mládeže „Pionerska“ slávnosť sa odbavovala v kino sále Potr. družstva za veľkej účasti obecnstva, taktiež zástupcov posiatky voj. učilišťa v Plav. Podhradí, ktoré bolo požiadané aby preberalo patronat nad mladými pioniermi.

Na tejto slávnosti boli prednesené básne a recitácie školských dietok, a pioniersky sľub. Pri slávnosti účinkovala hudba voj. jednotky, pri ktorej boli prevedené slovenské a ruské tance.

Po tejto slávnosti podávalo sa malé občerstvenie mladým pionierom, a na koniec bola ľudová veselica pre celé obecnstvo. Slávnosť poriadal učiteľský sbor nár. a tred. školy.

Druhá slávnosť bola cirkevná, 10. ho júna 1951. ktorá sa odbavuje každoročne z vďačnosti Božskému Srdcu Ježišovmu za ochranu našej obce pri prechode fronty. Slávnosť bola započatá bohoslužbami. Poľnú sv. omšu slúžil Dp. Viliam Hodka, spirituál seminaria v Bratislave. Slávnosti sa zúčastnili veriaci z okolia a sice Rohožníka 300. s hudbou, z Kuchyne 260. s hudbou, s Pl. Podhradia 250 s hudbou, a mnohých iných obcí.

V sprievode cez obec sa napočítalo do 3000. veriacích, poriadok pri slávnosti udržiavalo miestne dobrovoľné hasičstvo a Československy čer. kríž ako záchranná služba.

Tretia slávnosť bola hasičská, a sice na nej boli odovzdané odznaky D.H. t.j. dokonalého hasiča, tým členom, ktorý složil hasičskú skúšku. Po slávnosti boli defile – pred pomníkom padlych vo svetovej vojne. Po slávnosti bola poriadna ľudová veselica; čistý zisk sa venoval na hasičské ciele, lebo hasičstvo bolo do roku 1951. odkázané samo na seba, a tak so svojích úspor úhradzovalo si svoje bežné vydavky.

Hasičský sbor v našej obci do tohto roku bol na I. mieste v okrese. So stranky čo do počtu členstva, vycviky a finančných prostriedkov. Po reorganizácii hasičstvo v našej obci akosi slábné. A čo je toho príčina? Že starý hasičia už nevládku cvičiť a mladým sa tento šport nepáči, a to je chyba občianstva.

Hasičstvo sa riadi heslom: „Miluj blížneho svojho ako seba samého.“

Úroda.

Rok 1951 bol rokom biedy, lebo mokré jarné mesiace a po nich veľké suchá boli katastrofou roľníctva. Pozemky zvané U výra „U purta“ boli pod vodou a siatiny ba aj zemiaky tam sadené vymokly a zhnily. Mnohý sadil aj po druhý ráz, ale aj tie sa nevýdarili. Raž vyhynula a na jej miesto v zišla metlica, čo neuhradila ani semeno. Divá zver zasa vykutala zemiaky a zožrala, taktiež aj repu, ale náhrady t.j. odškodné nemal kto dať. Ale upísaná osevná a sadzobná plocha sa nezmenila, tá sa mala dodržať.

Prvé ďateliny skosené po dlhotrvajúcom dážďi zhnily, takže ich nebolo možné použiť na krmu. Toto vítané dobré krmivo vyšlo na zmar, čo značne chýbalo roľníkom pre dobytok na zimné obdobie.

Mandelinka zemiaková.

Ako v predošlom roku, tak aj teraz objavila sa v našom chotári zasa „Mandelinka zemiaková.“

Tento škodca zemiakov, znepokojoval cele občianstvo, lebo ak sa objavil už sa musel on chodiť po zemiakoch a hľadať. Našlo sa jedno ohnisko tohto nebezpečného chrobáka, na pôzemku zvaní „Mlynisko“ ihneď sa dala na to miesto výstražná tabuľa a miesto sa prekopalo a desinfikovalo „Gesarolom.“ Pri prachovaní zemiakov narobilo sa mnoho škodí, lebo pomedzí zemiakami sadená fazuľa sa zničila.

Kontigenti.

V tomto roku pri slábej úrode boli zvýšené kontigenty, jak rastlinnej tak aj živočíšnej výroby. Pri mlatbách boli sriadené zvýšené kontroly, bolo zachytené každé zrnko k vypočtu. Roľníkom bolo ponechané na živobytie 180.kg zrna t.j. chleboviny na osobu a na semeno dľa udania výmeru plánovanej pôdy; na hydinu nebolo vôbec pamätané.

Kukurica bola slabá, ale vypočet hekt. bol prívysky; ktorý sa musel dodržať, takže roľníci nemali čím svoje ošípané vykrmiť, pre seba a verejné zásobovanie. Mnohým pre nesplnenie kontigentu obilia, zemiakov, kukurice, fazule, mlieka a vajec nebolo povolené zabíjať, lebo nedostal zakálcací list, kým nesplnil predpísaný kontigent. Ba čo viac, nedostali lístky na obuv šatenky cukor to im bolo zastavené. Veru boli niektoré rodiny, u ktorých sa zapražovalo suchou varečkou a sladilo sladkými slovami. Mnohý doplňovali svoje kontigenty čym mohli, fazulou, semenom a inými plodínami, aby len ten túžobný zakálcací list mohli dostať.

Zemiaky ktorých sa následkom veľkého sucha veľmi málo urodilo, museli značnú časť odovzdať, takže keď si chcel nechať na semeno, nemal na krmu ošípaných. Miestami krmili ošípané ďatelinovou rezankou alebo repou, aby ich udržali pri živote. Veru bol z ošípaných slabý prírastok tuku zaistený do budúcnosti.

Mnohý roľníci reptali proti tomuto vysokému výpočtu kontigentu; keď sa niekto o tejto veci zmienil, povedali mu aby vstúpil do družstva, tam nemosy plniť contigent. No ale pri všetkých ťažkostiach obec splnila kontigent celkove na 98. % výrobného predpisu.

Budovanie

V tomto roku budovateľského plánu začalo u nás Jednotné roľ. Družstvo tiež budovať živočíšnu výrobu, - ale k tomu bolo treba maštal,. Budovy ktoré potrebovalo po Št. Danihéloví a Štát. majetkoch, bývalom Donátoví nestačily umiestniť im pridelený stav hovädzeho a bravčového dobytku, taktiež aj vaiec.

Preto bolí nútený vyvlastniť pozemky pri stanici zvané „Padelky“ vo výmrere 8.ha. 19.aru 75.m a tam začali stavať plánované budovy, t.j. výkrmne.

Prvá maštal bola stavaná v rozmeroch 63 x 10 mt pre hovädzí dobytok zo samočinným napájadlom.

Táto stavba mala byť projektovaná za 1.000.000. kčs. Stavba sa v tomto roku nedokončila, ale len dala pod strechu – následkom zimného počasia musela sa práca so stavbou zastaviť.

Vodné prameňe

V tomto roku budovania 1951 v našej obci začalo sa zo skúmaním vodných prameňov, ktoré majú slúžiť našej a ďalším obciam, ktoré nemajú zdravú horskú vodu, taktiež dodávajú dostatočné množstvo vody, ktorá ako prebytočná mohla by byť vypomocná iným obciam.

Zachytené vodné pramene sú: Holbagrunty 6. prameňou, Polčíná 2. pramene, Tmavá 1. prameň a Hodková tiež 1. prameň. Na tejto stavbe pracuje Krajská vodohosp. služba s tunajšími robotníkmi.

Osveta

V tomto roku osvetová činnosť v našej obci bola dosť čulá., Miestny Div. kružok Matice Slov. zahrál 4. div. predstavenia Spolok „Živena“ 1. predstavenie. Ďalej učiteľský sbor nádej – národnej a strednej školy 1. predstavenie, súbor Národného divadla z Bratislavy 1. pradtavenie.

Všetky divadelné predstanenia sa konaly v rámci Osvetovej rady v Sološnici za účasti takmer celého obecnstva.

Ďalej obec ma aj svoju knižnicu, ktorá je umiestnená v budove Potr. Družstva, táto knižnica je hojne navštevovaná požičiavaným kníh. Knižnica je stale doplňovaná odbornými a zábavno poučnými kníhami.

Odvody.

V tomto roku pri pravidelnom odvode bolo z nešej obci povinných 24. chlapov s ktorých bolo 16. odvedených do zbrane.

Pohyb obyvateľstva

V tomto roku bolo u nás narodených 55. detí, z toho 29. chlapcov, 26. dievčat; - zomrelo 14. osôb a to 6. mužských a 8. ženských, tak prírastok v roku 1951. 41. osôb, sobášnených bolo 20. párov.

Obecné hospodárstvo

Rozpočet Obce 1951

Potreba 886.000.- Kčs

Úhrada 225.000.- ~II~

Schodok 661.000.- Kčs

Tento schodok rozpočtu uhradzuje Pov. vnútra podľa §12 ods.4. zák. č. 249/946. Sb.

-1952-

Január 1952 zavítal k nám veľmi priaznivý - do 20. ho nebolo snehu až po 20. tom januári začal padať sneh a silné vetry, ktoré zapríčinili veľké záveje na cestách a železničnej trati takže bola železničná premávka na tri dni zastavená, čo trvalo až do 23 februára 1952. Vtedy prišlo lepšie počasie, oteplenie a sneh začal mäknúť. Na tieto záveje bol k nám dopravený stroj uhrňáč, ktorý uvoľnil cestu od Malaciek až do Plav. Podhradia. Viackrát museli občania ísť z povinnosti sneh uhadzovať na hradskú železničnú trať.

Na to prišlo nariadenie O.N.V. aby hasičstvo z občianstvom držalo pohotovostnú stráž, keby začali snehy pušťať aby sa zabránilo nešťastiu. Toto opatrenie trvalo až do 18. ho marca.

Tragická smrť

Dňa 30. januára 1952 bol pohreb zomrelého Jozefa Seliča obyvateľa v Sološnici, tohto pohrebu zúčastnil sa aj Jozef Chvíla 42. ročný silný muž, ktorý pomáhal niesť mŕtveho na cintorín. Ako prišli na cintor menovaný ešte pomohol hrobárovi položiť rakev nad jamu a postavil sa pri boku jamy. Keď kňaz ukončil cirkevné obrady aj modlitbu nad zomrelým v tom zrazu menovaný padol na zem omdletí tak nešťastne že ostal na mieste mŕtvy. Ihneď ho odniesli do najbližšieho domu a pomáhali ho priviesť k životu, umelým dýchaním a trením teľa, kým prišiel lekár. Keď prišiel vojenský lekár s Plav. Podhradia, dal mu injekcie, ale márne; lekár konštatoval, že pri páde menovaný si zlomil väz krku a preto bol ihneď mŕtvý.

O tri dni bol pohreb, na ktorom sa zúčastnilo taktiež aj hasičstvo, Menovaný bol veľmi poriadnym a vzorným občanom. Po nebohom ostala vdova a 6. nezaopatrených detí.

Zmena predsedu M. N. V.

Dňa ... januára 1952 vzdal sa predsedníctva M.N.V. Ján Kočišek tunajší obyvateľ a člen Komunistickej strany a na jeho miesto bol zvolený Martin Chvíla robotník, tiež člen komunistickej strany. Dňa 1. februára 1952 mal zaujať miesto predsednícke M.N.V. No ale o pár dní sa tejto funkcie predsedu zriekol, a na jeho miesto bol zvolený Jozef Chvíla ktorý sa aj ujal predsedníctva.

Zmena duchovného

Dňa 7. februára 1952 bol premiestnený od nás rim.kat. farár Anton Palkovič do Trnavy, a na jeho miesto bol k nám vymenovaný ako správca fáry Anton Jurkech, rim. kat.farár, rodák s Pružiny okr. Pov. Bystrica, takže obec neostala ani jeden deň bez kňaza.

Lučenie t.j. odobierka, odbavovala sa v kostole, za účasti celej farnosti. Po kratkej a dojímavých reči, odobral sa od nás bývalý duchovný Anton Palkovič.

Za farníkov poďakoval sa Jozef Velšmid duchovnému otcovi za jeho dušpastierskú prácu ktorú po 4.roky u nás pracoval vo vinici Pánovej, prajúc mu mnoho zdravia a Božieho požehnania na ďalšej jeho dráhe života, aby mnoho rokov zdarma účinkoval pre spásu nesmrteľných duší. Ako dar lásky venovaný mu bol jeden kríž, aby mu bol posilou v ďalšom kňazskom živote.

Za mládež odobraly sa odneho školské diety ktoré mu podaly čo dar lásky kyticu živých ruží.

Ďalej uvítali tiež nového duchovného otca a prosiac ho, aby bol nám opravdivým duchovným otcom. Slubujúc mu poslušnosť vo všetkom čo sa neprotiví príkazu Božiemu, odovzdajúc mu tiež kyticu živých ruží, na znak lásky a vernosti.

Po tomto ujal sa slova nový duchovný otec, a podakujúc sa za dar, - napomínal veriacich, aby sa pridržovali príkazov Božích, a vtedy nás bude Boh požehnávať.

Já, zasa budem sa za vás modliť pri každej svätej omši. Čokoľvek bude v mojej moci a sili - chcem sa o vás starať ako to patrí na duchovného otca svojich veriacich.

Jarné obdobie

V mesiaci marci sa trocha ukazalo teplo, a až sa začalo ísť do pola, niektorí roľníci aj začali siať, ale prišli do toho pršky a sneh, potom začalo mrznúť. A 19 - 20. marca bolo až 16-18 C mrázu. A tak s poľnou prácou sa zaostalo, veru nebolo mnoho marcových jačmeňou u nás. Dalej 2. apríla začal padať sneh a pršky trvaly až do 8. apríla t.j. celý týždeň. Až v polovici apríla sa mohlo na niektorých miestach orať a siať.

Oslava

Dňa 9. marca bola poriadana oslava a to „Medzinarodný deň žien“. Táto oslava bola konaná v kinosale Jednoty. Slávnosť bola zahájena hymnickými piesňami, recitácie školských dielok, Prejav: Predsedu M. N. V. K.S. heslom proti novej vojne za mier a vstupu do J.R.D. slávnosť poriadal učiteľský zbor.

Požiar

Dňa 26.ho marca 1952. vypukol požiar na hornom konci obce u Vavrinca Smáka požiar vznikol zo špatného komína, domek bol podslámu, a tak na povale umiestnená sláma sa chytila, kým sa záchrana zbehla, už bol domek cely v plameňi. Vnútri bol chory človek aj s malým dieťaťom, ktorých horko ťažko zachránili. Chudobny človek ostal bez prístrešia, musely ho druhy ľudia vziať do hospody.

Silny mráz a neuroda

Dňa 19 - 20. mája 1952 bol u nás silný mráz, takže pomrzly všetky zasadené zemiaky, kukurice a fazule a tiež aj raži ktoré byly už vymetené t.j. na kvete. Kukurice a fazule mnohy sadily po znovu ale bez vysledku, lebo to bolo už neskoro a zrno nenarástlo. Ale kontigent; - ten veru nezmrzol ten ostal. Bola vyslaná aj komisia zisťovacia tejto živelnej pohromí, ale bez výsledku, lebo prí skludzí úrody to nebolo v úvahu vzatá. A tak ubohý roľníci boli ukrátený o ohromné množstvo živobytia a krme.

Na to prišlo veľké sucho cez letné mesiace 6.týždňov nepršalo, mnoho studni vyschlo, že nebolo v ných vody. Ľudia museli nosiť vodu z potoka ktory tečie cez obec, ale tá bola špinavá a nezdravá- k tomu prišiel mor na hydinu z nečistej vody. Mnohym občanom vydochly všetky sliepky, husí a kačice, tiež prišiel mor aj na ošípané, všetko malo následok z nečistej vody s potka.

Ďalej repa zasiata ako náhle vyklíčila, už ju chrobaky zožraly, muselo sa siat po druhé, a tá následkom veľkého sucha neskoro poschádzala, a tak bola slabá. A zasa ju chrobaky žraly, roľníci posýpali repu prachom „Gesarolom," aby tak zabránil množeniu sa hmyzu.

Roľníci upisovali si zemiaky na sadenie, ale tie neprišli, kdo ešte chcel sadiť aspoň pre svoju domáciu potrebu, sháňal sadzbové zemiaky kde a ako sa dalo, platili za zemiaky až 700- 800 Kčs, ale aj tych nebolo kdostaniu, ďateliny a trávy zaschly a nedalo sa nič ukosiť - nebolo krme, - mnohy sialí kukuricu a iní smes na krmu, ale následkom sucha nič nenarástlo, bieda išla v ústrety deň čo deň blíž k úbohému roľníckému ľudu.

Kontigenty

Ako je spomenuté veľký mráz a sucho, tým aj sklidzeň bola slabá, pri mlatbách bolo zachytené každé zrnko do kontigentu. Mnohí roľníci museli odovzdať všetko obilie do R.S.D. ba aj zemiaky, takže im neostalo ani na krmu a na sadenie. Veru ošípané sa musely krmiť len samou repou, tak aj vyzieraly, - veru slabé zásobovanie bolo pre pracujúcich; Kdo nemal splneny kontigent, obilia, mäsa, vajec, mlieka a iných mu predpísaných poľnohospodárskych výrobkov, nedostal ani povolenie na mletie, a tiež na zakalanie.

Roľníci a iní, nahradzovalí predpisované kontigenty inými plodinami. Seno sláma bola tiež predpísaná, ktorej sa ale u nás veľmi málo urodilo, preto chodili roľníci do susedných obcí a tam kupovali seno a slámu za vysoké ceny aby mohly svoj kontigent len vyrovať a dostať mlecie povolenie a túžbne čakany zakalací list.

Úprava zakalaček

V tomto roku 1952 bolo nariadené, kdo chcel zabijať musel upísať na 1/4. roka do predu že má zaistenu dodávku ošípaných, a tiež aj hovädzieho mäsa, ktomu bolo mu nariadené doplniť počet

predpísaný stav dobytka hovädzieho taktiež ošípaných. Toto nariadenie sa ťažko dodržiavalo, lebo roľníci nemali dostatok krme na udržiavanie predpísaného stavu dobytka.

Ďalej každý kto dostal zakalacie povolenie, mosel kožu z ošípanej stiahnuť a surovú ju odovzdať do zberu, za ktorú sa platilo do 30. Kčs za 1.kg nepoškodenej kože. (Veru málo koží zostalo do huspenini pre svoju domácnosť zo zakalačky.) taktiež aj masť sa musela odovzdať a sice; z jedného kusu 7.1/2 kg vytopenej masti. A kto v jednom roku zabíjal 2. kuse, tak stoho druhého musel odovzdať 9.kg. masti, na verejné zásobovanie; Za masť sa platilo za 1. kg. 65. Kčs.

Budovanie

V tomto roku 1952 dokončili stavbu maštale v J.R.D. ktorá bola rozostavená a nedokončená pre zimné obdobie, ďalej postavili jednu vzornu ošípareň pre vykrm ošípaných v rozmeroch 30x9.mt J.R.D postavilo aj jednu hydinarňu, ktorá je postavená v zahrade Štátnej roľníckej školy.

Ďalej v tomto roku u nás založené aj výrobné družstvo na drevené hospodárske naradie, t.j. vidlí, hrable, kosiská, a rúčky do lopat. Do tohoto družstva boli zapojení všetci súkromní vyrabaťelia tohto náradia, -ako zvaní vídlari, ktorych bolo u nás 13. rodin. Tyto vyrabaťelia dostali prídela nákup dreva na tieto náradia, ale nie toľko koľko chcel a tak hromadne vyrobené naradie odosielali do skladov im určených.

Za vyrobené vidli im platili za kus Kčs 42.- za hrable Kčs 42.- a kosiska Kčs 45.- V tomto roku vyrobili u nás 15.000 kusov vidlí, 20.000 kusov hrablí, a 20.000 kusov kosísk.

Keďže drevo na toto naradie mosy byť prvotriedne, a toho už na blízko v našich horách neni, tak aj výroba poklesla už len v malom merítku sa tieto náradia vyrabaju.

Osveta

V tomto roku 1952. osvetová činnosť bola dosť čula, Miestny div. krúžok Matice Slovenskej zahral 4. divadelné predstavenia. Všetky div. predstavenia sa konali v rámci Osvetovej rady v Sološnici za účasti takmer celého obecnstva jednotlivé v kuse sa opakovali, keďže obecnstvo sa naráz nemohlo zúčastniť; ba aj zo susedných obcí prišli na div. predstavenie, účasť bola vždy hojná; čistý zisk bol venovaný športovému klubu „Sokol“ a na doplnovanie javiska.

Ďalej bol založený aj krúžok ruštiní, ktorý navštevovali niektorí občania, prednášateľ tohto kurzu bol učiteľ strednej školy.

Odvody

V tomto roku pri pravidelnom odvode bolo z našej obcí povinných 30. chlapov, z ktorých bolo 26 odvedených do zbrane.

Pohyb obyvateľstva

V tomto roku 1952 bolo u nás narodených 33. detí, z toho 15. chlapcov, 18. dievčat; - zomrelo 19. osob a to 7. mužských a 12. ženských, prírastok 14 duší; - sobášených bolo 11. párov.

Obecné hospodárstvo

Rozpočet Obce 1952

Potreba 951.000.- Kčs

Úhrada 179.300.- -II-

Schodok **771.700.- Kčs**

Rozpočet bol zostavený dľa nasledujúceho odvetvia:

	Výdavky	-	Príjmi-
Vnútorná správa	Kčs 325.000.-		Kčs. 4.000.-
-II- financie	-II- 0		-II- 50.000.-
Pôdohospodárstvo	-II- 290.000.-		-II- 102.000.-
Stavebný priemysl	-II- 18.000.-		-II- 0
Všeobecna pokl. správa	-II- 0		-II- 10.000.-
Školstvo vedy a umenia	-II- 299.000.-		-II- 13.300.-
Informácie a osвета	-II- 3.000.-		-II- 0
Lesy a drevarsky priemysl	-II- 16.000.-		-II- 0
Spolu	Kčs 951.000. -		Kčs 179.300.-

Tento schodok riadného rozpočtu sa uhradzuje dľa Povernictva vňutra podľa § 12. ods. 4. Zákona čis. 249/946 Sb. zákona a nariadenia.

Videl 14.VI. 53. (podpis)

-1953-

Zimné obdobie

Január 1953 bol priaznivý, počasie bolo príjemné snehu bolo málo tak aj mrazy neboli silné najmä najväčšie mrazy boli 16 až 17 stupňov Celzia na horách bolo snehu miestami 40 - 50 cmt.

Na poliach bolo málo sňahu, ktorý trval cez celý mesiac január. Až vo februári prišli silné vetre a počalo mrznúť, ale to netrvalo dlho, za týždeň sa potom odlevilo - zato ale zem bola zamrznúta až do konca februára. V mesiaci marci okolo 5. ho už začali roľníci ísť do poľa siatť. Ale na to začalo zvonu mrznúť a tak poľná práca bola prerušená, čo trvalo až do 20.ho marca. Až pri konci marca sa začalo siatť jariny jačmeň, ovos, repy a zemiaky sadiť. Počasie bolo príjemné bolo predvídať dobrú úrodu - čo sa ale neuskutočnilo ako je opísané na ďalšej strane živelnej pohromy.

Smútočná trýzna

Dňa 5. Marca 1953 náhle zomrel Vodca S.S.S.R Generalisimus J.V.Stalin. Osloboditeľ Československa.

Ako náhle prišla táto smutná zvesť k nám ihneď sa robili prípravi k smútočnej trýzne. Pohrab tohoto Veľkého generálneho vodcu komunistickej strany S.S.S.R. bol určený na deň 9. 3.1953. Tento deň bolo nariadené vladou, aby každá obec pripravila a vyzdobila vhodnú miestnosť pre shromaždenie obecnstva, a tam sa zúčastnila na smútočnej trýzne.

V našej obci bola táto miestnosť pripravená v Kinosále byv. Potr. družstva, a teráz Jednoty kde bola vyzdobená busta Generálisima J.V.Stalina pri ktorej od ôsmej do dvanástej hodiny stála čestná stráž a síce: vojsko, Č. S.M., Pionierí, hasičstvo a pracujúci. Po celú dobu bol zachytený radiovým prijímačom celý priebeh pohrabu, a vlády Čsl. republiky. Na koniec bol zaslaný sústrastný telegram Ústrednému výboru komunistickej strany Československa v Prahe.

Telegram

Miestna organizácia K.S.S. Miestny národný výbor, a Miestny akčný výbor N.F. v mene všetkých občanov obce Sološnice, vyslovujeme hlboký zármutok nad smrťou veľkého učiteľa a vodcu pracujúcich súdruha Jozefa Visarionoviča Stalina. Hlboko sa nás dotkla strata milovaného Stalina ale pri smútočnej trýzne slubujeme, že neochvejne a ešte húževnatejšie sa somkneme okolo našej rodnej K.S.Č. a najlepšieho Stalinového žiaka s. Klementa Gottvalda, Zvýšime úsilie, o skoré vybudovanie socializmu v našej vlasti a ešte zväčšiu láskou primkneme sa k Veľkému S.S.S.R. aby sme od neho sa učili po stalinsky pracovať i po stalinsky žiť.

M.O. KSS, M.N.V. A.V.N.F. v Sološnici

Smútočné dni Č.S.R.

Dňa 14. ho marca 1953. o 11 predpoludnim náhle zomrel prezident Československej republiky, a zakladateľ komunistickej strany Č.S. Klement Gottwald.- Ako náhle prišla zvesť o jeho úmrtí, hneď bolo nariadené, vyvesiť smútočné a štátne zástavy. Ďalej sa robili prípravy smútočnej trýzne.

Miestnym rozhlasom bolo viac raz denne vyhlásené úmrtie prezidenta. Na M.N.V. bola vyložená busta prezidenta Klementa Gottvalda - a kondolenčná listina do ktorej spisovali svoju sústrasť a záväzky masové organizácie a občania.

V kinosále bola tiež vyzdobená busta pri ktorej držali čestnú stráž vojsko, hasičia, pionieri, a červený kríž, a tiež aj zástupcovia úradou a pracujúcich.

Priebeh pohrabu bol vypočutý radiovým prijímačom, ktorý bol umiestnený v kinosále Jednoty.

Deň pohrabu bol určený na 19. ho marca, v ten deň nikto nepracoval. O 11. hod. pred poludní zavznela miestna siréna čo znak pohrabu, každý mal 2 min. ostať na mieste stáť nehybne na znak smútku.

Miestnosť kinosály bola preplnená občianstvom každý pohrúžený stál na mieste a vypočúval smútočný odprovd prezidenta republiky Klementa Gottvalda na jeho poslednej ceste.

Voľba prezidenta

Dňa 21 marca 1953 za 7. dní po úmrtí Kementa Gottvalda, bol zvolený za prezidenta československej republiky Antonín Zápotocký vtedajší predseda vlády.

Povodeň

Dňa 28.ho apríla 1953. strhla sa na horách silná búrka, po nej trvalý pršky 3 dňí, príval vody z hôr bol veľký, takže koryto potoka nestačilo vodu zachytiť,- poniže obce vyrazila na polia – a narobila veľa škody. Miestami ornica bola vytrhaná a zobraná, Voda zaliala spodnú časť chotára, všetky lúky. Repy zasiate a zemiaky boli pod vodou. A tak následkom veľkého mokra zhnili miestami sa muselo znova sadiť a siať krmoviny, lebo už nebolo sadbových zemiakov k dostaniu. Tý ktorý ešte po druhý krát sadili i tak im zhnili následkom veľkého mokra, iba istá časť chotára ktorá nebola pod vodou bola trochu zachránená .

No ale to netrvalo dlho a o mesiac ako je ďalej naznačené sa vynorila iná skaza a pohroma.

Oslavy

Dňa 9.ho mája 1953. bola oslava 8.ho výročia ukončenia vojny – a oslobodenia československej republiky Červenou armádou – od fašistického Nemecka.

Oslavy sa konali v kinosále Jednoty, za účasti mnoho obecnstva. Zahájenie bolo hymnou Československou a Ruskou; Po tomto následovali preslovy a recitácie školských dietok národnej a strednej školy. Po skončení oslavy bola poriadna ľudová veselica.

Veľky mráz a neuroda

Dňa 10.ho mája 1953. začal padať sňah, a pritom vznikol silný mráz, pomrzly ovocné stromy ktoré boli na kvete, taktiež zemiaky ktoré boli už okopené zmrzli do zeme. - tiež kukurice, a fazule - vinné révy - a paradajky oharky a iné skoré plodiny. Na to že 3. dňi trvalí prudké dažde, voda stála na rolách a zemiaky znova zasadené úplne zhnili. Trávy na lúkach boli značne poškodené tuhým mrázom. Tento rok sa mohol pomenovať rokom katastrofálnym pre roľníkov. Mnohí roľníci nedostali ani tolko zemiakov koľko zasadily; zato ale burina sa ohromne rozmnožila, takže ju nebolo možné zničiť. Ľudia zaorávali zničené sadzeniny a siali do toho krmoviny, ale i to sa nedá neosvedčilo - lebo zasa prišlo horúce počasie a všetko zaschlo, a tak nebolo s krmných smesí nič. Ďalej počas žatvy prišli, ty ktorý sa oneskorili so žatvou o obilie,- im porostlo, takže ho nebolo možno použiť na sejbu lebo nemalo klíčivosť, mnohy si museli obilie na siatie vymieňať.

Menová reforma

Dňa 1. júna 1953 bola prevedená menová reforma platidiel. Táto mena peňazí urobila rozruch pomedzi občanstvom; Lebo nikto netušiac o tom žeby sa také niečo mohlo stať. Ľudia si držali peňaze uschované doma - a nedali ich na svetlo. Zárobky a platy boli vysoké, a tovar bol obmedzený, nedalo sa hocičo zakúpiť, bol lístkový system, a ten nemohol bars kto využiť. Niektorí ľudia čo mali hodne peňazí, kupovali nábytký a aj prepychové, Íný za uschovalí peňaze doma stým povedomím, že ak sa uvoľní stavebný ruch, zakúpia si stavebný material a vybuduju si svoje príbytky podľa svojej vôle. A tak každý si robil íne plány do budúcnosti.

Mnohy ani nevedeli čo majú styma papiermí robiť, bars aké decko malo sto korunovu bankovku vo vrecku; Pilo a hyrilo sa, najviac pomedzi mládežou, zábavy a íne chůtky boli stále poradané. A tak nedôvera sa stala pomedzi ľudom, povrávalo sa že načo šetríť.

Niektorý si ukladali svoje prebytky do peňažného ústavu, a mali pravdu, lebo boli na tom lepšie- lebo pri výmene peňazí - neboli tak postihnutí vysokou sraškou.

Peňaze sa vymenávali na M.N.V. tomto znení: člen domacej rodiny do Kč. - 60. -1:5 - a nad Kčs 60. - 1:50 t.j. - za - 100 Kčs. dostal len 2. Kčs. Tých čo mali uložené v peňažnom ústave boli prepočítané dľa tejto úpravy: vklady do Kčs 5.000 -5:1.- od 5 -10.000. - 6,25:1. od 10.000.-20.000.- 10:1, -od 20.000. -50.000.- 25 :1.- a od 50.000. - vyše 30:1. Vymenené bolo celkom v našej obci Kčs 4,263.000. - mimo tých čo boli uložené u Štátnej sporiteľne a na pošte.

Ľudia ktorí mali väčšie obnosy peňazí doma, boli veru rozurení nad túto ich pliahu, niektorí ich od zlosti aj trhali a spálili aby sa nevedelo koľko nakešasili. - Po mene nachádzalo sa poškodených a zahodených bankoviek bars - kde na ulici, - ktoré už po mene nemali cenu.

Budovanie

V tomto roku 1953. sa v našej obci začalo so stavbou Štátnej pôdohospodárskej školy. Pozemok na stavbu vypustila t.j. darovala obec pri stanici poníž Strednej školy. Budova mala byť 1. poschodová z ústredným kúrením a vodovodom, pri budove má byť sriadená aj pokusná školka na pozemku asi 4.ha. Doterajšia roľ. škola ktorá je umiestnená v obci v bývalom hostinci Frant. Ralbovského nevyhovuje je malá, keďže školu absolvuje do 40 žiakov z ďalších obcí Slovenska. Na stavbe sa pracuje pomaly lebo zimné obdobie to nedovoľuje.

Ďalej v tomto roku J.R.D. rozšírilo budovy chovu dobytky, scelilo asi 4.- ha pôzemku zvané „Dzili“ na ktorých vystavilo ešte jednu výkrmnu ošípaných pre chov matiek, ktorý je v rozmeroch 51 × 6.50 mt.

Doterajší stav dobytky majú koncom roku 1953 nasledovný 157 kusov dobytky 165 kráv 78. kusov jalovic a juncov na výkrm, a 14.koní.

Ďalej 194 kusov bravčového dobytky, stoho 30 matiek a 55 odstavčat. ďalej hydinarsku farmu s 300 kusov hrabavej hydiny a k tomu 200 kusov oviec.

Zrušený lístkový system

Reforma aj zrušený lístkový systém ceny boli upravené jednotku 1:5. taktiež aj platy a mzdy boli dľa tohto kľúča upravené: 1:5. Niektorým sa tento systém zrušenia nelubil;- Tí ktorí mali početnejšiu rodinu, a pobierali lístky šomralí, lebo všetky lístky neupotrebili, a tak ich predávali za vysokú cenu, alebo zakúpili za ňe pridelený im tovar a potom s ním obchodovali, spoza Moravý nakúpili odevné látky a tady ich za draho t.j. ketasili. navyiac stym obchodovali „Cigáni.“ Tým sa tento lístkový system veľmi páčil; - lebo bolo vidieť na vlakoch cestovať mnoho Cigánov, ktorý stále cestovali do „Čiech“, a odtiaľ dovážali latku na obleky, a tady ju za hodne zvýšené ceny predávali a tak kešasili.

Tragická smrť

Tomto roku v letných mesiacoch bol viac ráz silné búrky pričom blesky sa križovali a kde tu uderil blesk ,tak aj mesiaci 3.ho júla 1953. ista roľníčka Alžbeta Dinušová okopávala repu na poli zvané „Čajky“ keď na horách strhla sa burka ktorá prebehla cez polia a tak blesk uderil do tej ženy a jú na mieste zabil. Ľudia ktorí opodiaľ pracovali ihneď sa zbehli na miesto činu, ale pomoci už nebolo možná

bola mŕtva po tomto smutnom prípade sa obávali ísť do poľa ak sa ukazovalo nejaké mračno, každý sa strachoval v poli zostať ak sa blížila búrka.

Druhý prípad sa stal dňa 27. augusta 1953 mladý človek slobodný menom Štefan Janečka jel v nočnú hodinu domov na bicikly a nemal svetla, na hradskej ako sa krútil domov nezbadať že jede za nim osobné auto ktoré tiež nemalo svetlá, takže ho zachytilo a odrazilo na tvrdú hradskej, takže na mieste bol mŕtvy. Vedúci auta už auto nestihol zastaviť, dostal smik a vrazil do priekopy a tam sa prekotil. Tí ktorí boli v aute utrpeli malé úrazy ale to nebolo tak vážne. Bola prevedená súdna pítva, pri výsluchu boli vynovaty ako vedúci auta tak aj ten nešťastný biciklista, lebo nemali svetlá, ani jeden ani druhý.

Ďalej tretí prípad sa stal 5. nov. 1953. odpoľudnia istý roľník menom Rudolf Nemečkaj tunajší obyvateľ viezol s čistiacej stanice vyčistené obilie na siatie- idúc pri voze zrazu padol na zem a na mieste ostal mŕtvy. Ihneď pribehli ľudia mu pomôť s umelým dýchaním ale márne: lekár prijel, a konštatoval porážku srdca.

Nový školský zákon

Uznesením vlády ČSR boli v apríli 1953 národné a stredné školy slúčené v osemročných stredných školách.

Tento zákon nadobúda platnosť dňom 1. sept. 1953 V našej obci teda je osemročná stredná škola, riaditeľom tejto školy su Ján Matúš býv. riad. národnej školy, a Imrich Holečka strednej meštianskej školy.

Osveta

V tomto roku osvetová činnosť našej obci bola dosť čulá, lebo miesty div. krúžok u nás zohral 4 divadelné hry. Pri tom bola v mesiaci november výstava knižnice v našej obci. Výstava bola umiestnená v budove obecnej váhy - a to na nevhodnom mieste a preto bola slabo navštevovaná.

Ako je spomenuté, že divadelný krúžok v našej obci dobre prosperuje je zásluha bývalej učiteľky Paule Kumpffmulerovej ak dlhoročnej režisérke div. krúžku v Sološnici.

Po odumrelej Paule Kumpffmulerovej ujal sa vedenia krúžku Dp. Anton Palkovič r.kat. farár v Sološnici, Za jeho účinkovania v našej obci div. krúžok veľmi oživil.

Po odchode Dp. Antona Palkoviča od nás dostal divadelný krúžok veľmi agilného pracovníka pre divadlo v osobe Jána Matúša riaditeľa národnej školy v Sološnici, ktorí sa veľmi venuje aj divadelníctvu je aj jeho režiserom, ba aj výborným hercom.

Motociklistické preteky

Mesiaci septembri 1953 prebiehali cez našu obec medzinárodné cmotocyklistické preteky. Na týchto pretekoch sa zúčastnilo 92 motociklistov ktorí boli z rôznych štátov. V našej obci bola aj kontrolná stanica. Po stránke bezpečnostnej bolo postavené N.B., Hasičstvo, Sokol, Č.S.M; Záchrannú službu konal Československý červený kríž, výplachom očí pretekárov. Žiactvo pozdravovalo prichodiacich pretekárov a podávalo kytice živých ruží.

V ten deň boli všetky cesty uzavreté a strážené aby neprišlo k nejakému úrazu. V mesiaci októbri bola nesená štafeta Československo -Sovietského priateľstva, bežci tejto štafety boli Č.S.M. a žiaci Štátnej školy v Sološnici.

Mandelinka zemiaková

Ako v minulom roku tak aj v tomto roku sa u nás objavila mandelinka zemiaková. Prvé ohnisko tohto nebezpečného škodcu zemiakov našlo sa na Štátnych majetkoch pozemkoch Vajar. Akonáhle sa to objavilo ihneď robili potrebné opatrenia aby sa tento nebezpečný chrobák nerozšíril, lkeď sa aj miesto kde sa mandelinka zemiaková larvy našli kopalo a dezinfikoval , predsa o pár dní už sa zase objavila na inom mieste asi 1 kilometer dal na pozemku „Pánske dzily“- aj tady sa to isté urobilo ako na prvom mieste ohniska a tak už sa po celé leto viac rász mandelinka zemiaková v areáli v našom neobjavila, asi preto lebo bolo mokro.

Odvody

V tomto roku boli prevedené mimoriadne odvody ato do 35 rokov, ato tých, ktorí pred tým neboli vojaci, ty ktorý boli odvedený chodili na výcvik raz do týždna, k vojenskému útvaru do Rohožníka alebo do Plav.Podhradia.

Pohyb obyvateľstva

V tomto roku 1953 sa u nás narodilo 45 detí, stoho 21. chlapcov a 22. dievčat; Zomrelo 16. osob a to 9 mužského a 7.ženského pohlavia, ďalej sobašenych bolo 10.párov , prírastok obyvateľstva v tomto roku v našej obci je 27. osob.

-1954-

Zimné obdobie

Mesiac januar do 5. januára 1954 nebolo sňahu až 6. januára začal padať a nato začalo silno mrznuť čo trvalo až do konca februára, napadlo sňahu na 50 cmt na horách viac na poli sa sňah skoro stratil lebo silné vetry ho dali mráz odviaľi, tuhé ktoré sa stále udržiavali v jednej miere okolo 28 C stupňov.

Mrázy poškodíí ovocné stromy zvlášť slivky a orechy ktorým boli kmene rozpukané až na pol metra od zeme - Boli pomrznuté aj vinné revy, stromky ktoré boli v jeseň zasadené úplne zmrzly museli sa na jar vyhodíť - silné vetre poškodili siatini, miestami sa muselo na jar zaorať.

Divá zver chodila po poli, najviac diviaky ktoré rozrili oziminy kde boli predtím zemiaky sadené boli rozríte že sa museli na jar a siať krmivo ktoré aj potom značne poškodili.

Jarné obdobie.

Následkom dlho trvajúcej zimy nedalo sa skôr ísť do pola, lebo zem bola silno zamrznutá až na 60. cm. - v studňách sa stratila voda následkom suchej zemy- lebo cez zimu nepršalo. Až po 15. tom marci mohol ísť do poľa brániť a siať. Jarné práce sa rýchle odbavovali bars bolo aj to st denné počasie.

Siatiny začali rozbiehať a jačmene, pšenice a ovse zaostali veľmi chybné.

Zemiaky a kukurice sa ukazovali že budú pekné aj repy ktoré boli skôr obrobené boli obstojné ; Predvídavo sa že od to na obstojnu urodu.

Volebná kampaň

V tomto roku v mesiaci apríli boli prevedené celoštátne voľby do miestnych národných okresných a krajských výborov v Sološnici.

Každá obec mala nariadené zo dňa 15.20.1954 na podklade § 50., zákona o voľbach do národných výborov, zriadiťsi vopredobvodné komisie pre voľby do miestneho národ výboru.

Pre každý volebný obvod bola sriadená jedna obvodná volebná komisia, ktorá sa skladá z predsedu jeho námestníka, tajomníka a jedného člene.

V našej obci bola zriadená volebná komisia v tomto zložení predseda Vendelia Ján, námest. Holečka Ľmrich, tajomník, Bajcar Ján členovia komisie Velšmid Jozef, Smáková Genofeva

Naša obec rozdelená na 15. obvodôv volebných, Agitačne stredisko bolo na Miestnom národnom vybore - Volebná komisia zahajia svoju činnosť dňa 23. ho apríla 1954.

Kandidati do národných výborov boli navrhovaní komisiu národného frontu. Voľby boli určené na deň 16. ho apríla 1954.

Pred voľbu boli voličia oboznamení o kandidatoch vo svojom obvode - bol prečítaný jeho životopis a jeho chovanie sa proti štátu a občianstvu. Pri čítaní o sa chovalosť kandidáta, vyskítli sa prípady že voličia nesúhlasili z navrhovaným kandidátom a žiadali iného straníka K.S. ale marné boli príhovory ľudu že ho nechcu, bol národným frontom navrhnutý a doporučený a preto je zvolený. Bolo možnosť pri voľbach aj nelubiacého kandidáta; - A tak všetcia navrhnutí kandidáti boli zvolení.

V našej obci do miestnych národných výborov boli zvolení následovny občania:

predseda Jozef Chvíľa, členovia Ján Palka, Valent Polak, Josef Velšmid, Maria Petrašová, Štefan Kazička ml., Ján Juhanes, Martin Surovič ml., Ján Matuš, Pavel Hladik, Štefan Íč, Ján Vandalia, Ján Pátek, Rafael Eliaš, a Genofeva Smáková.

Pri tomto výbore bol zvolený aj ženský výbor. Do krajského výboru bol zvolený Štefan Chalupka - a do okresného výboru Roza Chvílova.

Zníženie cien.

Dňom 1. aprílom 1954 bola úprava zníženie cien jednotlivých potravných odevných a iných článkov. Toto zníženie cien urobilo pomedzi obyvateľstvom čuly ohlas. Niektorí ľudia tušili skôr že ktomu príde, preto držali peniaze u seba. A teraz keď sa ceny zmyžillli, ihneď začali behať po obchodoch a kupovali čo bolo čo bolo zlacnené kým im peniazestačili.

Ľudia najviac kupovali potravné články a odev, pred obchodmi stáli fronty ľudu čo obchodníci nestačili obslúžiť - ako náhle sa minuli peniaze aj tento ruch sa utišil - len jedno sa nezmenilo, a to bolo mäsa ktorá je určená na sobotu, už 2 hod. v noci stojí fronty ľudu pred obchodom mäsa kým otvorí aby bol prvý - lebo porekadlo hovorí; „Kto skôr stane ma boty.“

Zatemnenie slnka

Dňa 21. júna. 1954, o 12 hod. 40 min odpoľudna bolo unás vydateľné zatmenie slnka na 80% ľudia boli vopred upozornení aby slobodnym okom nepozerali na tento tento zjav, lebo je to na zrak nebezpečné, ale začmudené sklo;

Toto pozorovanie najviac sledovali mladež t.j. školáci. Na školskom dvore bol k dispozícii ďalekohľad, Prednášku o zatmení mal riad. školy Ján Matuš.

Živelná pohroma

Dňa 1. júla 1954. o 11.hod. pred poludným zatiahla sa obloha čiernim mrakom od juhozapadnej strany, prišla búrka a silný vietor taktiež ľadovec 5.- až 7.- cmt. celkom kuse ľadu padlo. Burka bola strašlvá, blesky sa križovali lialo sa ako z zvedra, za 1.hodinu voda stúpila takže ani koryto potoka nestačilo, príval vody z hôr priniesol mnoho haluzini a drevo ktoré sa ide tu zastavilo a potok zatarasilo drevo,- voda zobrala 2. prechodn lávky cez potok 12 mt. dlhé; a odniesla ich už preč od pôvodného miesta kde boli postavené;-

Po niže obce voda vyrazila vo viacerých miestach do pola; Úroda bola zaplavená a ľadvcom zbitá - Luky zaplavené vodou a blatom seno nedalo sa použiť na krmu.

Najviac bola poškodená spodná časť chotára, zemiaky pod vodou z hnili.- fazula, mak, a íne plodiny úplne zničené. Túto kapitolu pocítilo najviac roľníctvo, lebo polnohospodarské vyroky sa ohromne zničili, takže výkrm hospodárskych zvierat znížil.

Predčasné žatvy boli šplatné, obilie vybite miestami až na 90. % najviac jačmena - ktorých sa u nás dosť hojne pestuje.

Po tomto zničenom chotári chodili komisie a zisťovali škodi spôsobené túto pohromu slubovalo sa že sa dostan nejaka úlava na dodávke ale to ostalo len na papieri,- roľníci napriek tomu že boli tak ohromne poškodení, museli svoje dodavky im predpísané na 100% splniť,- kto tak neučinil bol styhaní a súdnou cestu boli vymahané nedodané plodiny, a na koniec zhabané - ako úrodný vykup.

Kontigenti

Tohtoročná polnohospodarska dodávka bola príliš vysoká, keďže živelná pohroma nebola do úvahy ani vzatá, musela sa tpredpísana dodávka splniť na 100%. Kto si predpísanu dodávky nesplnil, boli urobené domové prehliadky zásobu a zistenu zásobu musel mohli dovzdať. Mnohí roľníci nemali ani osivo, zháňali kde a ako mohli pôzemky neostali nezasiaté; - Niektorým roľníkom neostala ani

zrnka na mletie. Najhoršie to bolo dodávkou zemiakov a kukurice, ktorých sa urodilo veľmi málo. Tieto plodiny sa mohli vyrovnáť aj inými plodinami alebo mäsom.

Taktiež dodávka hydiní vajec a mlieka bola príliš vysoká, lebo na hydinu prišiel mor a následkom tejto choroby mnoho hydiny vyzdochlo. Bolo urobené aj opatrenie proty tomuto moru štepením, ale ani to nepomáhalo, dochli aj štepené, lebo choroba už bola hodne rozšírená po obci. Mnohým vyzochli všetky sliepky husi kačice.-

Voľby

Dňa 28. nov. 1954. boli vypísané celoštátne voľby do Národného zhromaždenia a slovenskej národnej rady -

Pred voľbami boli voličia oboznámení s kandidátmi ktorí sa osobne predstavili voličom. Volilo sa takmer jednotne lebo nebolo proti kandidáta.

V našej obci bolo celkom 931. voličov.- U nás hlasovalo za kandidátov národného frontu do Slov. národnej rady 99.45% a do národného shrom. 99. 72%

Hlasovanie sa prevádzalo M.N.V. Ty ktorí boli chorí a starí malí možnosť tiež hlasovať a síce: boli zatvorené zostavené komisie ktoré navštívili chorého a tam odovzdal svoj hlasovací lístok ktorý komisia prebrala od chorého alebo starého človeka do prenosnej urny a priniesla ich na M.N.V do spoločnej urny.

Budovanie

V tomto roku 1954 v našej obci započalo stavať jednoposchodová budova Pôdohospodárskej školy - Budova je postavená blízko železničnej stanice. Pozemok pre túto stavbu darovala obec vo výmere 8.ha. na tomto pozemku má byť postavený aj internát pre žiakov - ktorý budú školu absolvovať , - v budove je sriadené aj ústredné kúrenie kanalizáciu Školská budova v rozmeroch neuvedené.

Po prí nej má byť sriadená aj pokusná ovocinárska a zeleninová škola. Pri školskej budove sú sriadené byti riaditeľa a učiteľa,- školská povinná dochádzka je jednoročná, ktoru absolvuje do 80. žiakov zo Slovenska - žiaci tejto školy - su vybraní z pomedzi členov J.R.D. školu a žiactvo financuje t.j. vydrzuje Povereníctvo pôdnohospodarstva.

Stavba neší k tomto trochu dokončená následkom nedostatku materialu ako sú kotle na ústredné kúrenie - a iné veci.

J.R.D

Tomto roku 1954. Jednotne roľnícke družstvo u nás postavilo jednu ovčiaren pod horu "Roštunom" v rozmeroch 10 x 20 mt. ale ešte nepoužíva - lebo tam nikto nechce ovce varovať boji s každým na túto stráž obetovať.

Ďalej postavila jedno jeden kravín v rozmeroch 10 x60 mt ktorý ešte nie je dokončený následkom mrázu - Taktiež jedno hydinarsku farmu v ktorej chovajú do 1500. kusov hrabavej hydiny.

Zrušenie liehovaru.

V našej obci bol na štátných majetkoch Liehovar - keďže sa u nás cukrová repa odovzdávala do cukrovaru, tak liehovar bol zrušený a prerobený na obytné budovy pre svojich zamestnancov.

Tak po liehovare ostali len liehom zapáchnuté steny, ktoré pripomínajú zašlé časti dávnych majiteľov tejto budovy.

Ako spomínajú starší občania, že to boli časy keď bola u nás pálenica a vrchnostenské úrady nedozierali na to ako teraz. Kto sa chcel trochu podtúžiť, už išiel do Majera niečo robiť a už dostal pomimo mzdy aj trochu toho páleného na potúženie, ktoré nerobilo u mnohých ľudí dobroty ale samé zvady a škriepky, čo malo za následok súdneho pokračovania.

A teraz budova je postavená na obytné miestnosti, len komín ešte stojí, ktorý pripomína spomienky o pálenici v Sološnici.

Osveta

Osvetová činnosť v našej obci je čulá, lebo divadelný krúžok je dobre organizovaný, sú doňho zapojení učiteľiatunajších škôl na čele s Jánom Matušom riaditeľom nár. školy.

Každoročne zohrajú 4 - 5 divadelných predstavení, ktoré občianstvo hojne navštevuje. Z čistého zisku upravujú javisko, zakupujú divadelné knihy a iné potreby ba aj športový klub finančne podporujú.

Zdravotníctvo

V našej obci je po stránke zdravotníckej dosť postarané, je zriadená poradňa Matiek, ktorá je umiestnená vo farskej budove- do tejto poradne prichádza lekár raz za týždeň a to v určený deň t.j. - pondelok, prichádzajú sem s deťmi aj zo susedných obcí s Plav. Podhradia.

Po pritom je sriadená aj stanica prvej pomoci Červeného kríža, ktorá účinne pracuje - lebo každoročne vykazuje do 70 prípadov poskytnutie prvej pomoci v obci.

Skupina Č.K. má 110 členov, stanica prvej pomoci je vybavená tymba najnutnejšíma potrebami, ako obväzovym materiálom a nositkami. Ma aj tiež vicvičeného t.j. školeného zdravotníka, ktorý je stále pohotove pri každom úraze. V obci sa poriada každoročne zdravotnícky kurz 1. pomoci, pomedzi školákmi a občianskom z ktorých absolvuje do 40 osob.Pritom sa konajú verejné prednášky zdravotnícke s filmom, prednášatelia sú lekári Ústavu národného zdravia. Tieto prednášky sú hojne navštevované obecnstvom.

Oslavy

V tomto roku 1954. boli podriadené tieto oslavy v mesiaci máj oslava oslobodenia Československej republiky Sovietskou armádou, ďalej Medzinárodný deň žien, 37. výročie Veľkej októbrovej revolúcie a Mesiac Československého Sovietskeho priateľstva.

Týchto osláv sa zúčastnilo celé žiactvo na čele s učiteľským zborom a mnoho obecnstva. Oslavy sa konali vždy v miestnosti kinosále bývalého Potr. družstva terajšej Jednoty.

Obecné hospodárstvo

Rozpočet Obce 1954.
Spotreba 367.900.- Kčs
Úhrada 81.000.- Kčs
Schodok 286.900.- Kčs

Tento schodok sa uhradzuje zo štátnej pokladnice dľa podaných účtov.

Návrh rozpočtu na rok 1954. Príjmov 96.800,-

Výdavkov 176.700,-

Počet obyvateľstva sa pohybuje 1503 duší

- II- obytných domov 342
- II - zamestnancov M.N.V 3
- II- škôl materských 1. trieda, žiakov 27.
- II - Osemročných stred. 1. -II- 384.
- || - Školských jedální 1. stravovaných .... (neuvedené)

Mandelinka zemiaková

Ako v predošlých rokoch tak aj v tomto roku sa objavila u nás Mandelinka zemiaková zasa na tých pozemkoch t.j. Štátne majetky u „Vajara.“ - a odtiaľ prešla na pozemky súkromných roľníkov na „Pánske dzily“. Ako náhle sa objavil ihneď bolo zalarmované obecnstvo, žiactvo škôl a išlo sa hľadať tohto nebezpečného chrobáka zemiakov. Mnoho ohnísksa zničilo a dezinfikovalo. Nato prišla tá ohromná búrka a ľadovec a tak sa tento chrobák povodňou a ľadovcom zničil, lebo zemiaková vňať bola rozbitá a tak nemal potravu a viac sa neobjavil.

Pohyb obyvateľstva

V tomto roku 1954. narodilo sa v našej obci 37. detí, stoho 21. mužského a 16. ženského pohlavia, zomrelo 8. osob a to 2. mužského a 6. ženského pohlavia – sobášených bolo 13. párov. Tak v tomto roku 1954. pribudlo v našej obci 29. osob.

- 1955-

Zimné obdobie

Mesiac január 1955 bol priaznivý cez celý mesiac bolo málo sňahu len malý poprašok mrázy boli mierné, najvyššia zima bola 6 - 7 januára 18 stupňov , otom bolo príjemné počasie do konca

januára. Vo februari začalo mrznúť ale nie tuho až pri konci februára začal padať sňah a počalo mrznúť, v mesiaci marci sňahu pribudlo bola snehová búrka - ktorá narobila záveje - ktoré sa museli na hradskejviac ráz uhrňať a prehadzovať aby bola cesta schodná.

Auto doprava

Dňa 15. januára 1955 bola otvorená autobusová preprava Malacky - Pl. Sv. Peter v tento deň v obci nikto nerobil ale každý čakal to slávnostné otvorenie - ktoré sa započalo o 11.hodine predpoludním. Prijeli dva autobusa od Malaciek a snyma tiež zástupcovia Okr. úradu tiež aj Krajskej správy štátnych železníc. Predseda J.Chvíla privítal prichodiacich zástupcov úradov - vo svojej uvítacej reči zhodnotil význam tejto dopravy - uviedol, že ako vyhodné pre nás podhorské obce- vo svojej reči ďakujúc v mene občianstva vláde Československej republiky za jej porozumenie že ide v ústrety pracujúcemu ľudu. Po jeho reči ujla sa slova zástupca Okr.úradu ďakujúc za privítanie a uisťuúc občianstvo že okres sa bude aj ďalej starať o dobro pracujúcich. Pri tom bola zaspievana pieseň práce. Po dokončení piesne zástupca Okr. úradu prestrihol stuhu, ktorú držali žiaci strednej školy cez cestu na znak otvorenia linky Malacky – Pl. Sv.Peter. Na tejto slávnosti otvárania autobusovej linky zúčastnilo sa žiatsvo a cele občianstvo.

Úprava obce

Dňa 19. februára 1955 bola rozbraná stará budova – t.j. hasičska strážnica ktorá bola mnoho poškodená takže sa už nemohla použiť. Túto budovu darovalo Palffiovské panstvo pre dob. has. sbor v Sološnici, keďže hasičstvo má vystavanú novú budovu to je hasičskú strážnicu, tak M.N.V. nechalo starú budovu zbúrať.

Mierova akcia

V mesiaci februári 1955 bola prevedená súpisová akcia mieru - proti znovu vyzbrojeniu Nemecka a zákaz atomových a vodíkových zbraní hromadného ničenia. Tento súpis prevzali členovia M.N.V a učiteľia tunajších škôl.

Jarné obdobie

Mesiac marec bol studený napadlo sňahu ktorý trval až do 25.ho marca. Na horách bolo sňahu 80 cm a miestami vyše jedného metra takže v mesiaci marci sa ešte nedalo v poli orať a siať, týmto napadnutým sňahom mnoho trpela divá zver - ktorá sa nemohla dostať k potrave, museli ju kŕmiť.

Oslava

Dňa 5. apríla 1955 bola poriadana oslava 10. výročia oslobodenia našej vlasti. Slávnosť bola konaná v Kinosále z účasti žiactva a mnoho obecnstva, slávnostným rečníkom bol Ján Matúš riaditeľ stred., školy, vo svojej reči predniesol význam nášho oslobodenia od nemeckého fašizmu. Pri tom žiaci strednej školy recitovanie básne a spevy. Ďalším rečníkom bol Štefan Ič ktorý poukazoval

na to ako Západné mocnosti hrozia sa katovými a vodíkovými zbraňami hromadného ničenia. Slávnosť bola zakončená piesňou práce

Pamätné mince

Dňa 16. apríla 1955 na pamäť 10 výročia oslobodenia Československej republiky Sovietskou armádou sa vydávajú pamätné, t.j. strieborné 10, 25, 50, 100. Kčs. 10 Kčs a 25 Kčs razia sa zo smesy o 7500 dieloch striebra, 400 dieloch medi, 50 dieloch a 50 dielov niklu a 50 dielch zinku. 50Kčs a 100 Kčs zo smesi o 900 dieloch striebra a medi. Hrubá váha 10 Kčs - 12 gr, 25 kčs - 16 gr, 50 Kčs- 20 gr, 100 Kčs 24gram.

Pri ražbe je dovolená úchylka nahor i nadol v hrubej váhe 10/1000 a v čistote striebra 5/1000. Priemer 10 Kčs je 30 mm, 25 Kčs 34 mm, 50 Kčs 37 mm a 100 Kčs 40 mm.

Na líci pamätného strieborného 10 Kčs je štátny znak Československej republiky, okolo neho nápis Republika československá a deliace znamenko (bodka) , dátum 9. 5. 1945 - 1955. Na rube je klačiaci sovietsky vojak s dievčatom na kolenách, skratky mena pôvodcu „F.D.“ hodnota mince 10 Kčs.

Na líci pamätného strieborného 25 Kčs je štátny znak „Československej republiky“ a pod ním nápis. „Republika československa“ vo dvoch riadkoch. Na rube je sovietsky vojak stískajúci ruku žene z ludu s dieťaťom na ruke, dátum 9. 5. 1945 - 1955, v troch riadkoch skratky mena pôvodcu „F.D.“ a na hodnote mince 25 Kčs.

Na líci pamät. strieborného 50 kčs je štatny znak „Československej republiky“ a pod ním nápis „Republika Československa“ a deliae znamienko (Päťcípá hviezdička) r Na Rube je sovietsky vojak držiaci vo zdviženej pravici samopal, dátum „1945. 9.V. 1955.“ kvetinka, meno pôvodcu „A. Sopr“ a hodnota mince 50 Kčs.

Na líci pamätného strieborného stokorunáka je štátny znak „Československa republika“ umiestnený v náznaku ozubeného kolesa, okolo neho nápis „Republika Československá“ a deliace znamienko (lipový lístok). Na rube su dvaja sovietski vojaci z ktorých jeden stíska ruku barikádnikovi a druhý boskáva prebiehajúceho chlapčeka, dátum 9 – 5. 1945 - 1955, skratky mena pôvodcu „J.B.“ a hodnota mince 100 Kčs.

Tieto pamätné mince ako sa objavili pomedzi ľuďom ihneď ich aj nebolo, niekto si ich zamieňali za papierové bankovky a uschovali nazdávajúc sa že tie majú väčšiu hodnotu.

Živelna pohroma.

Dňa 8. ho augusta 1955 počalo pršať, a tak dážd' trval plný 39 hodín pršalo neprestajne, prival vody z hôr nemohol sa vmestiť do korita potoka, miestami voda vyrazila von a trhala ploty brehy aj stromi.

Na hornom konci obce voda stenu pri ceste 20 mt. dlhu - zobrala 3 lávky cez potok 12. mt dlhé.

Ďalej pri budove MNV podomlela voda drevený most ktorý sa zrútil do potoka. Ponýže mosta podomlela budovu MNV. v ktorej jednu miestnosť 4 x 4 mt. podomlela a bok steny sa zrútil do potoka, budova musela sa rozobrať. Na proti Štátnym majetkom sa tiež drevený most zrútil do potoka, most

bol dlhý 10 x 5 mt. Pomyže Štátnych majetkoch voda podomlela ohradovu stenu 20 mt. dlhú ktorá sa tiež zrútila do potoka. Pomyže obce voda vyrazila na polia a brala obilie zemiaky, kukurice boli povalené na zemi a fazule a iné plodiny boli zničené, miestami bola už oranica zobraha, lúky zaplavené vodou, seno skosené nedalo sa použiť na krmnu lebo bolo blatom a haluzím zanesene, miestami sa nedalo ani pohrabať.

Nato o pár dní prišla zase silná búrka ktorá dovŕšila svoje dielo tým že zemiaky počali hniť - aj v hornatých pôdachhnil, fazule nebolo vôbec.

Počas žatvy prišli zasa pršky, obilie v mandlikoch poskladané mnoho porostlo, takže sa to nedalo ani mlatiť, vymlatené obilie sa muselo vysúšať, aby sa mohlo použiť na mlatenie, na semeno si museli roľníci vymieňať alebo kúpiť z iného kraja lebo, u nás bolo obilie porostlé až na 60 % nemalo klíčivosti.

Pri dodávkových povinnosťách sa narazilo na viacero ťažkostý, mokré a porostle obilie nechceli vykupovači brať, - lebo sa báli ho uskladniť. Taktiež mlynári nechceli porostle obilie brať na mletie, ľudia sušili obilie ako len mohli aby si ho mohli dať zomlet.

Budovanie

V tomto roku J.R.D. počalo stavať jedno skladište t.j. sipareň na obilie, ktorej obsah uskladnenia má byť na 20 vagonov obilia, skladište je poschodové - stavba nebola uskutočnená pre mrázivé počasie.

Scelovanie pôzemkov

Mesiaci októbri 1955. JRD po tretý raz scelovalo pozemky a síce: Role: - Podhory, Paďelky, Dzily, u Furta, Mlačíni“, Lúky : Šuty, Pri Vyhone a Slezacke“. Za tieto scelené pôzemky vymieňala sa roľníkom iná pôda roztrúsená po celom chotári. Verubolo mnoho šomrania pomedzi tých, ktorým bolo pôda lepšia a blizo obce zobraha a pridelená horšia a vzdialená. Mnohy pôdu ani nechceli prijať.

Vtomto roku 1955 vstúpilo do J.R.D. 8 roľníkov a to tý maloroľníci ktorým bola pôda zameňaná za horšiu.

Slávnosť

Dňa 18. ho decembra 1955 slávnosť otvorenia novej trojtriednej Polnohospodárskej majstrovkšej technickej školy v Sološnici. Táto budova je vystavána po nyže obce pri železničnej stanici.

Pôzemok pre túto školu darovala obec. Budova je jednoposchodová a vystrojena ústredným kúrením a vodovodom. Pri škole sa stavia aj internát pre žiactvo ktoré bude absolvovať túto školu. Pozemok pre školu je 8 hektarov na ktorom má byť vybudovana aj pokusná pôdohospodárska školká.

Odvody

V tomto roku pri odvodoch bolo odvedený odvedených 18 brancov do zákl. voj. služby

Osveta

V tomto roku v našej obci divadelný krúžok sohral 5 divadelných hier. Bol tu aj súbor Bratislavských divadelníkov, na tieto divadelné predstavenia sa obecnosť hojne zúčastnila. Ďalej v obci sa v hojnom počte požičiavajú knihy z obecnej knižnice, vymieňajú sa raz za týždeň.

Zdravotníctvo

V našej obci je sriadená poradňa matiek. V tejto poradni ordinuje obvodný lekár z Rohožníka - ordinuje raz za týždeň.

Ďalej je sriadená stanica prvej pomoci ktorá veľmi dobre účinkuje, lebo vykazuje za uplynulý rok 82. prípadov poskytnutie prvej pomoci, pritom má dobre miškoleného zdravotníka, ktorý plánuje na budúci rok organizovať kurz prvej pomoci, aby bolo viac vyškolených zdravotníkov pre dobro pracujúceho ľudu v našej vlasti.